

obsah

11 Úvodem k šestému dílu (Lukáš Fasora — Václav Štěpánek)

1: Město a jeho vesnice: růst Brna v 19. a 20. století

21 Václav Štěpánek

25 Rozšíření Brna v roce 1850

31 Velké Brno

47 Připojení Lišně

47 Rozšiřování Brna po roce 1948

2: Hospodářský vývoj v předměstských obcích

57 Václav Štěpánek — Jarmila Pechová

57 Zemědělské hospodaření (Václav Štěpánek — Jarmila Pechová)

57 Vývoj katastrů příměstských obcí a jejich tratě (Václav Štěpánek)

80 Vývoj zemědělského hospodaření (Václav Štěpánek — Jarmila Pechová)

95 Hospodaření na půdě (Václav Štěpánek — Jarmila Pechová)

120 Pěstování vína (Václav Štěpánek)

126 Chov dobytka (Václav Štěpánek — Jarmila Pechová)

140 Trhy (Václav Štěpánek — Jarmila Pechová)

Řemesla, živnosti, domácí výroba, práce v továrnách a jiná zaměstnání v brněnských předměstských obcích (Jarmila Pechová)

144 Živnostenské organizace

146 Rozmach řemesel a živností

151 Domácká výroba

154 Specializované profese

159 Formy přivýděлку

162 Obecní zaměstnanci

163 Obchod

165 Dělnictvo předměstských obcí

167 Průmysl v předměstských obcích

168 Konec soukromého podnikání a zánik řemeslnického stavu

169 Ochrana lidových řemesel

3: Lidová kultura předměstských obcí

181 Helena Bočková — Alexandra Navrátilová —

Lenka Nováková — Jarmila Pechová — Jana Pospíšilová —

Marta Šrámková — Marta Toncrová — Eva Večerková

181 Lidová strava na Brněnsku (Jarmila Pechová)

192 **Obytná architektura předměstských obcí** (Helena Bočková)

206 **Tradiční oděv na Brněnsku** (Lenka Nováková)

228 **Výroční obyčeje, zábavy a slavnosti** (Eva Večerková)

246 **Rodinné obřady a obyčeje** (Alexandra Navrátilová)

246 **Narození dítěte**

251 **Svatba**

263 **Smrt a pohřeb**

272 **Zpěv, hudba a tanec předměstských obcí** (Marta Toncrová)

284 **Lidové vyprávění v Brně a v předměstských obcích**

(Jana Pospíšilová — Marta Šrámková)

285 **Lidová slovesnost a písemnictví**

285 **Pověsti**

295 **Další žánry**

296 **Vyprávění ze života**

297 **Vyprávěcí příležitosti na venkově**

298 **Vyprávění ve městě**

302 **Život a kultura dětí na brněnském předměstí** (Jana Pospíšilová)

303 **Práce jako součást života brněnských dětí**

304 **Dětský folklor na Brněnsku**

310 **Děti a národnostní otázka**

4: Dělnictvo, jeho život a kultura v předměstských obcích

327 **Andrea Zobačová**

327 **Bydlení v předměstských obcích**

329 **Rodina, ženská a dětská práce**

332 **Oděv a strava**

336 **Dělnické hnutí a spolkový život**

340 **Folklorní projevy**

5: Etnické menšiny v Brně a předměstských obcích

347 **Jana Horváthová — Jana Nosková — Jana Pospíšilová**

347 **Lidová kultura obyvatelstva německého „brněnského jazykového ostrova“** (Jana Nosková)

349 **Lidové stavitelství „brněnského jazykového ostrova“**

354 **Lidový oděv**

360 **Lidové obřady, obyčeje a zvyky**

369 **Lidové slavnosti a společenský život**

372 **Lidová ústní slovesnost a lidová píseň, hudba a tanec**

- 376 **Romové v Brně a na Brněnsku** (Jana Horváthová)
- 377 **Původ, bydlení a zaměstnání brněnských Romů**
- 379 **Brněnští Romové a druhá světová válka**
- 383 **Romové v Brně po roce 1945**
- 387 **Romská komunita v Brně po roce 1989**
- 389 **Romský otisk v kulturním bohatství Brna**

- 392 **Bulhaří, Řekové, Makedonci a další etnické menšiny v Brně** (Jana Pospíšilová)

6: Předměstí v kontaktu s městem

- 409 **Lukáš Fasora**
- 409 **Období romantismu**
- 411 **Intenzifikace kontaktů v době rozmachu národních hnutí**
- 418 **Nacionální a ochranné spolky**
- 426 **Katolické spolky**
- 431 **Socialistické spolky**
- 434 **Proměna vztahů v éře nastupující masové kultury**

7: Dějiny obcí připojených k Brnu ve 20. století

- 443 **Bohunice** (Dalibor Hodeček)
- 457 **Bosonohy** (Lukáš Fasora)
- 471 **Brněnské Ivanovice** (Martin Markel)
- 485 **Bystrc** (Lukáš Fasora)
- 503 **Černovice** (Martin Markel — Libor Jan)
- 519 **Dolní Heršpice** (Martin Markel)
- 531 **Dvorská** (Martin Markel)
- 539 **Holásky** (Pavel Cibulka)
- 551 **Horní Heršpice** (Martin Markel)
- 563 **Husovice** (Pavel Cibulka)
- 583 **Chrlice** (Aleš Vyskočil)
- 599 **Ivanovice** (Milan Řepa)
- 611 **Jehnice** (Milan Řepa)
- 625 **Jundrov** (Aleš Vyskočil — Libor Jan)
- 643 **Kamenný Mlýn** (Libor Blažek)
- 649 **Kníničky** (Lukáš Fasora)
- 663 **Kohoutovice** (Lukáš Fasora)
- 671 **Komárov** (Martin Markel)
- 687 **Komín** (Libor Jan)
- 701 **Královo Pole** (Milan Řepa)
- 723 **Líšeň** (Aleš Vyskočil)
- 747 **Maloměřice** (Pavel Cibulka)
- 759 **Medlánky** (Dalibor Hodeček)

- 769 **Mokrá Hora** (Milan Řepa)
- 777 **Nový Lískovec** (Dalibor Hodeček)
- 787 **Obřany** (Pavel Cibulka)
- 801 **Ořešín** (Aleš Vyskočil)
- 813 **Průžerovice** (Martin Markel)
- 825 **Řečkovice** (Milan Řepa)
- 841 **Slatina** (Bohumír Smutný)
- 857 **Soběšice** (Pavel Cibulka)
- 873 **Starý Lískovec** (Dalibor Hodeček)
- 883 **Tuřany** (Václav Štěpánek — Libor Jan)
- 911 **Útěchov** (Dalibor Hodeček)
- 923 **Žabovřesky** (Libor Blažek)
- 939 **Žebětín** (Lukáš Fasora)
- 953 **Židenice a Juliánov** (Lukáš Fasora)
- 975 **Mapy I. vojenského mapování** (Václav Štěpánek)
- 984 **Mapy demografického, národnostního, správního a hospodářského vývoje předměstských obcí** (Lukáš Fasora — Libor Jan — Václav Štěpánek — Vilém Walter)

8: Uměleckohistorické areály v připojených obcích

- 1041 Jiří Kroupa — Radka Nokkala Miltová — Michaela Šeferisová Loudová — Ondřej Jakubec
- 1041 **Královo Pole** (Jiří Kroupa — Radka Nokkala Miltová)
- 1072 **Husovice** (Ondřej Jakubec — Jiří Kroupa)
- 1080 **Zábrdovice** (Jiří Kroupa — Michaela Šeferisová Loudová)
- 1102 **Líšeň** (Radka Nokkala Miltová — Jiří Kroupa)
- 1115 **Summary**
- 1123 **Zusammenfassung**
- 1133 **Soupis použitých pramenů a literatury**
- 1174 **Seznam zdrojů vyobrazení**
- 1191 **Seznam zkratk**
- 1193 **Seznam autorů**
- 1196 **Rejstřík jmenný**
- 1231 **Rejstřík místní**